

EMNE	Dyrs levesteder i byen	Byen
SVÆRHEDSGRAD	Middel (4. - 6. klasse)	
HVOR LØSES OPGAVEN?	I Danmarkshallens afsnit "De ferske vande"	
PRODUKTION OG COPYRIGHT	Henrik Sell og Karen Howalt, Naturhistorisk Museum	
TEGNINGER	Karen Howalt og Ida Marie Jensen, Naturhistorisk Museum	

Lærervejledning

Hjemme på skolen:

Opgavesættet kan bruges til et emne om hus og have. Hvis man arbejder med børnenes nærmiljøer er opgavesættet her oplagt at bruge. Mange oplevelser med dyr knytter sig til omgivelserne i og omkring boligen. Nogle af dyrene ser man måske ikke så ofte, men hvepse, snegle, edderkopper samt nogle af havens fugle og pattedyr har de fleste børn haft oplevelser med. Det er en god idé, at snakke om fugtighed og temperaturer. På loftet er der lunt og tørt om sommeren - men koldt om vinteren. I kældre er der ofte ret fugtigt. Det kunne være en idé, at finde lignende biotoper i naturen og sammenligne dyrene og deres livsbetingelser.

Man kan lave et sjovt og lærerigt forsøg med bænkebidere og få noget at vide om, hvilke betingelser, de stiller til deres levesteder. Tag en hvid fotobakke og læg et stykke vådt papir i den ene halvdel på tværs af bakken. Placer nu et låg, så det skygger for lyset således, at låget dækker halvdelen af bakken på langs. Nu sættes et antal bænkebidere i bakken, mens man sørger for, at en lampe lyser ned ovenpå bakken. Vent evt. en halv times tid. Dyrene har 4 valgmuligheder i bakken. 1. mørkt og fugtigt, 2. mørkt og tørt, 3. lyst og fugtigt, 4. lyst og tørt. Hvad mon de vælger? Prøv også med andre smådyr!

På museet:

Opgaverne løses i Danmarkshallen. Det kan det anbefales, at selve opgaven først udleveres på museet. Efter besøget gennemgås opgaven på klassen, hvor man kan få en god snak om de forskellige løsningsforslag.

Lærervejledning til Dyrs levesteder i byen - fortsat:

Supplerende materiale i serien "Natur og Museum". Hæfterne kan købes på museet eller bestilles on-line på www.naturhistoriskmuseum.dk

- "Byens natur"
- "Dyrene og den danske vinter"
- "Dyrenes sociale liv"
- "De sociale gedehamse"
- "Lopper"
- "Fuglepleje ved hus og have"
- "Fuglesang - form og funktion"
- "Edderkoppers yngelpleje"
- "Spindelvæv"
- "Edderkopper i hus og have"
- "Mus, rotter og spidsmus"
- "Husets skadedyr og svampe"
- "Mider i hus og have"

Yderligere oplysninger:

Skoletjenesten, Naturhistorisk Museum, Universitetsparken, 8000 Århus C, Tlf. 86 12 97 77.

Træffetid kl. 13-15 undtagen onsdage.

Hjemmeside: www.naturhistoriskmuseum.dk - E-mail: skoletj@nathist.dk

Loftet

1.

Gedehams bliver også kaldt hveps. De fleste mennesker kan ikke lide gedehams, for dens stik gør ondt. Du kan kende en gedehams fra en bi på de kraftige gule advarsels-farver.

Hvad tror du advarsels-farven betyder?

- Jeg smager godt.
- Jeg er giftig.
- Jeg kan skringe.

Gedehamse kan godt lide søde sager.

Men de spiser også kød og fisk.

Kødet er dog ikke til dem selv, men til deres larver, så de får protein til at vokse af.

2.

Sidst på sommeren begynder gedehamse at dø.

Den gamle dronning dør også, og når vinteren kommer er boet tomt. De unge befrugtede dronninger har overlevet og fundet sig et godt vinterskjul. Det kan være mellem gamle aviser eller papkasser på loftet.

Hvorfor dør de unge dronninger ikke?

- De har mere gift i sig.
- De skal fortsætte familien.
- De er stærkere.

3.

I træværket på loftet kan der komme uheldige gæster.

F.eks stor træhveps, violbuk eller husbuk.

Hvordan er de kommet ind på loftet?

Sæt kryds i skemaet.

	Træhveps	Husbuk	Violbuk
Flyvende			
I frisk træ			
Krybende			

4.

Hvorfor er man så bange for husbukken?

5.

Husmåren indretter sig på loftet.

Kig på dens tænder - tror du den er:

- et rovdyr?
- en planteæder?

6.

Hvorfor indretter husmåren sig i huset?

- Den finder mad i køkkenet.
- Den gnaver i træværket.
- Den bygger rede og søger ly.

7.

Synes du, at husmåren gør skade på menneskenes huse?

- Ja.
- Nej.

Forklar med dine egne ord.

Kælderen

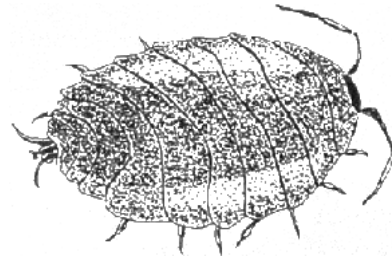
1.

Det er ikke kun i naturen, du kan træffe dyrene.

I vore huse findes der mange smådyr, ja selv større dyr kan man støde på.

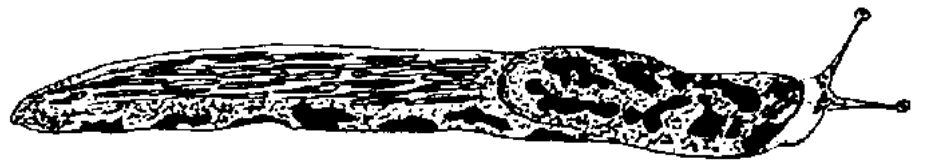
Her ser du en model af en kælder.

Hvor mange dyr kan du få øje på?

Tegn en cirkel om det rigtige tal.

4   5   6

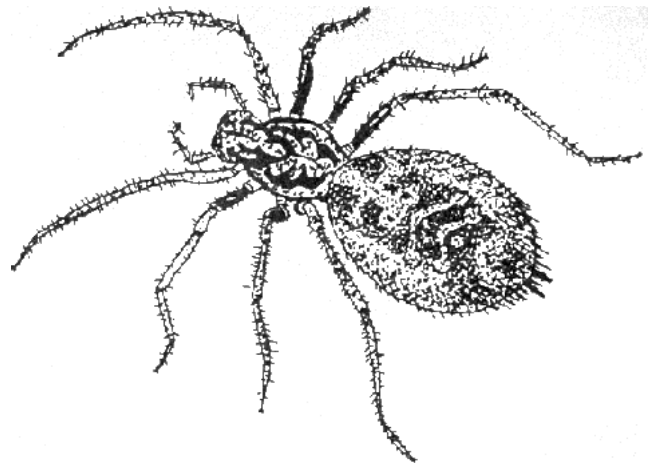
2.

I kælderen kan man møde snegle, bænkebidere, og hus-edderkoppen.

Hvorfor holder de til i kælderen?

Sæt kryds ved de ting, du tror er rigtige.

- Der er mørkt.
- Der er mad.
- Der er hyggeligt.
- Der er fugtigt.

3.

Hvor i kælderen lever kældersneglen?

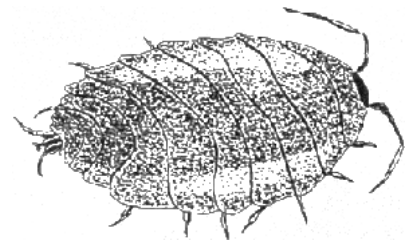
_____

4.

Hvorfor møder man sjældent kældersnegl og bænkebidere i stuen?

- Der er for lyst.
- Der er for stille.
- Der er for tørt.

5.

Hvordan synes du, at sneglens "fodspor" ser ud?

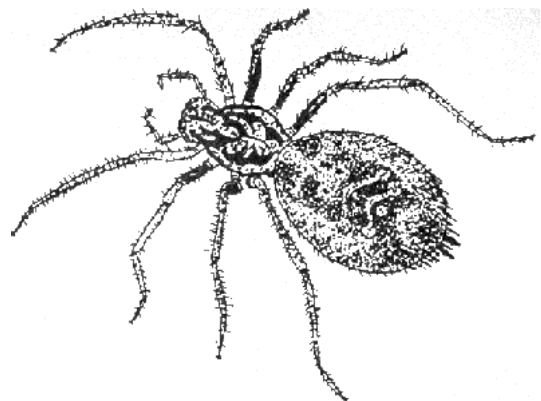
_____

_____

6.

Laver kældersnegl, bænkebidere og husedderkop meget skade i menneskets bolig?

- Ja.
- Nej.

Husedderkoppen er en af de store edderkopper i Danmark.

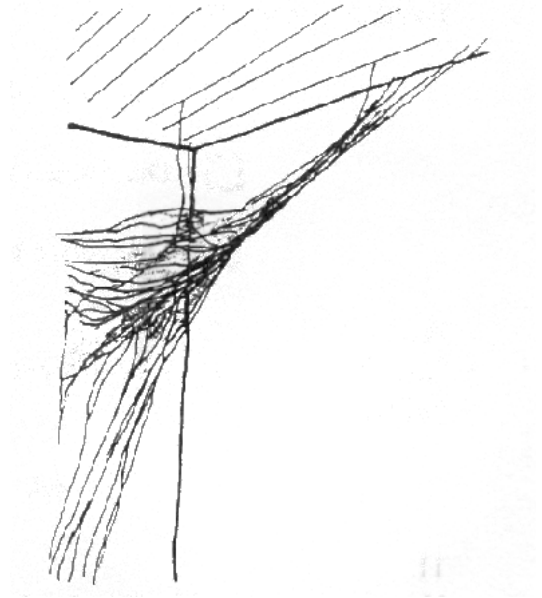
Den kan være over 5-6 cm med sine lange ben.

Den ser dårligt, spindet er ikke særligt pænt og trådene er ikke klæbrige.

7.

Hvad lever husedderkoppen af?

- Plantedele.
- Insekter.
- Brødkrummer.
- Støv.

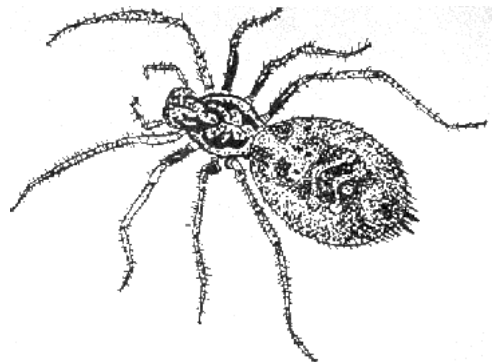

8.

Mange synes, at edderkopper er uhyggelige og vil helst være fri for dem. Vi skal nu være glade for dem.

Hvorfor?

- De samler støv i deres spind.
- De spiser mange insekter.
- De bringer lykke og held.

9.

Brun rotte eller vandrerotte kom til Europa i 1700-tallet.

Hvad lever den af?

- Den spiser alt, hvad den kan finde.
- Den jager andre dyr - er et rovdyr.
- Den spiser kun insekter.

10.

Kan den brune rotte kun få unger (yngle) i menneskenes boliger?

- Ja
- Nej

11.

Hvorfor kan mange ikke lide den brune rotte?

Det er på grund af:

- dens farve.
- at den smitter med sygdomme.
- dens størrelse.

12.

I nogle kældre, især i gamle huse, kan man finde ægte hussvamp. Prøv om du kan få øje på ægte hussvamp.

Er det nemt at se forskel på ægte hussvamp og en almindelig paddehat?

Ja.   Nej

Hvad er forskellen?

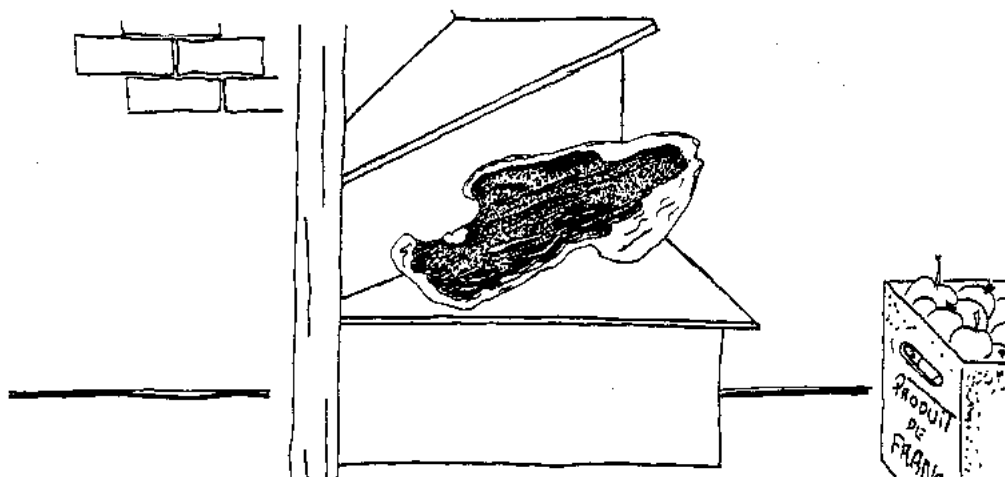

13.

Hvorfor bliver man ked af det, hvis man ser ægte hussvamp i sit hus?

Det er fordi den:

- smager grimt.
- ikke er en vaskesvamp.
- ødelægger træværket.
